

Lausunto

19.02.2021

Asia: VN/9996/2019

FOSSIILITTOMAN LIIKENTEEN TIEKARTTA - LUONNOS VALTIONEUVOSTON PERIAATEPÄÄTÖKSEKSI KOTIMAAN LIIKENTEEN KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖJEN VÄHENTÄMISESTÄ

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Fossiilittoman liikenteen tiekartta on keskeinen osa poliittisten toimenpiteiden kokonaisuutta, joilla Suomesta tehdään hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä. Protect Our Winters Finland kiittää mahdollisuudesta esittää lausuntonsa luonnokseen valtioneuvoston periaatepäätökseksi kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä.

Protect Our Winters (POW) Finland kannustaa talviurheilun ja -ulkoilun ystäviä tekemään ilmastonmuutokseen vaikuttavia päätöksiä päivittäisessä elämässään sekä vaikuttamaan yhteiskunnalliseen keskusteluun ja politiikkaan. POW Finland on osa kansainvälistä POW-ilmastoliikettä, joka toimii 15 maassa. Liikenteen päästöt ovat liikkeen painopistealue Euroopassa vuosina 2021-2023.

Liikenteen päästöt ovat yksi tulevien vuosien ja vuosikymmenien merkittävimmistä ilmasto- ja energiapoliittisista haasteista. Ilmastokriisin ehkäisemiseksi liikenteen ja liikkumisen suhteen tehtävillä päätöksillä on merkittäviä seurauksia paitsi valtion talouteen ja kuntien ja alueiden elinvoimaisuuteen myös ihmisten jokapäiväiseen elettyyn arkeen ja esimerkiksi yleiseurooppalaiseen vapaata liikkuvuutta korostavaan arvopohjaan.

Tieliikenne tuottaa valtaosan maamme liikennepäästöistä. Siirtymä kohti hiilineutraalia kotimaan liikennettä vuoteen 2045 mennessä tulee toteuttaa hallitusti ja oikeudenmukaisesti seuraten ja hyödyntäen tarkasti globaalia teknologista ja teknis-taloudellista kehitystä.

Samaan aikaan on selvää, ettei tavoitteisiin ole mahdollista päästä ilman aidosti transformatiivista ajattelua ja politiikkaa, joka muokkaa valtavirtaisia käsityksiä arjen liikkumiskäytänteistä. Kuten pandemia-aika on osoittanut, liikkuminen on ihmisten jokapäiväisen elämän ja yhteiskunnan toiminnan peruslähtökohta. Siksi liikenteen ja liikkumisen murros tulee perustaa kokonaisvaltaiseen sosio-tekniiseen käsitykseen yhteiskunnan ja yhdyskuntien uudeltaisesta toiminnasta.

Luonnoksessa esitetyt toimet eri ajoneuvotyyppien käyttövoiman muuttamiseksi ovat oikean suuntaisia. Autoliikenteen sähköistymistä sekä biopolttoaineiden käyttöä tulee edistää kaikin keinoin. Kuitenkin esimerkiksi perusennusteessa esitetyt näkemykset autokannan uusiutuvuuden nopeudesta sisältävät rutkasti epävarmuustekijöitä.

Ilmastokriisin tehokkaan ehkäisyn kannalta luonnos pitäytyy liiaksi teknisiin muutoksiin ja takertuu olemassa olevan, pääasiassa henkilöautoiluun perustuvan liikennejärjestelmän ylläpitoon. Kävelyn, pyöräilyn ja niihin kytkeytyvän joukkoliikenteen tulee muodostaa tulevaisuudessa aidosti varteenotettava liikkumisvaihtoehto etenkin tiiviisti rakennetuilla alueilla ja tavoitteena tulee olla etenkin lyhyiden automatkojen kasvun taittuminen. Oireellista on, että luonnoksessa liikennejärjestelmän tehostamisen päästövähennyspotentiaalille on osoitettu vain murto-osa verrattuna autokannan uudistamiseen ja fossiilisten polttoaineiden korvaamiseen.

Vähähiilisten kulkutapojen ja liikkumisen palveluiden valitseminen tulee olla mahdollista eri kansalaisryhmille ja eri elämäntilanteissa eläville ihmisille. Nykyinen liikennejärjestelmä tuottaa jopa tiiviisti rakennetuilla alueilla laajamittaista autoriippuvuutta ja siitä juontuvaa liikenneköyhyyttä. Liikkumisen suhteen monien on mahdotonta elää kestäväää arkea, vaikka siihen olisi halukkuutta.

Kallisarvoista kaupunkitilaa käytetään nykyisellään varsin tehottomasti varaamalla sitä kohtuuttomissa määrin autojärjestelmälle ja tiloja tulisi pystyä käyttämään tehokkaammin talouskasvun ja kansalaisten hyvinvoinnin tukemiseksi. Julkiseen liikenteeseen, kävelyn ja pyöräilyyn laajasti perustuvia liikennejärjestelmiä on mm. Alankomaissa ja Tanskassa ja siellä toteutettujen tyytyväisyystutkimusten mukaan parhaat kaupungit näiden kulkumuotojen kannalta ovat myös parhaita autoilla.

Yleisellä tasolla luonnoksesta ei välity toimenpiteiden kiireellisyyden tuntu. Erityisesti fossiilitoman liikenteen tiekartan kolmannen vaiheen toimien ehdollisuus on vaivaannuttavaa ottaen huomioon meneillään olevan ilmastokriisiin vakavuuden.

Kaskeala Niklas

Protect Our Winters Finland ry - Jonne Silonsaari / hallituksen jäsen